

2007.10.11.
Vass László

Az európai közigazgatási térség (funkcionalista megközelítés¹)

pozíciók – hatáskörök – hatalom – egymásra vonatkozó jogkörök
az EU-intézmények és az állami intézményi berendezkedés párhuzama

EU → a már meglévő intézmények keresték, hogy mit is csináljanak
mit csinál? → ki csinálja?

Európai Közigazgatási Térség

- mi jelöli ki a területét?
- ki tartozik bele? (pl. eu-i felsőoktatási térség – tagállamok; leendő tagok (támogatás))
- van-e saját közigazgatása az EU-nak? Ha nem azonos a tagországok közigazgatásával, akkor saját minőség vagy keverék vagy csak átvett minták a tagállamoktól?
→ Prodi: „fehér könyv”: közigazgatási reform, melyben kimondja, hogy az EU közigazgatása nem azonos egyetlen tagállaméval sem

Közigazgatási modellek

Weber bürokráciaelmélete²

- vezető büro (=hivatal) uralma: a saját hivatásuk logikáját keresik vissza abban, amit csinálnak
- állami hivatalnokok
- nem önkényes
- alkalmazottak (szakszerűségi alapon)
- kitöltik a munkaidőt
- pénzt kapnak a munkáért
- pontosan rögzített hatáskörök

→ a bürokrácia nem normatív (jó vagy rossz), hanem leíró fogalom!

→ a végrehajtói hatalom része

a közigazgatási rendszerek két modellje:

1.) német/francia modell

2.) angolszász/amerikai modell

¹ középpontban a közpolitika

² 19.század, Bismarck, modern német állam → az államapparátus vizsgálata

1.) = **kontinentális európai modell**

- az 1870-es években teljesedett ki

- jellemzői:

- **centralizált**
- motorja az **állam**
- **felülről lefelé** épül ki
- **hierarchikus** a struktúrája
- **előírásvezérelt** modell (megfelel-e a szabályoknak?)
- előzmények: abszolutista korszakok; „az állam én vagyok” → az emberek sokat várnak az államtól

2.)

- nem voltak abszolutista uralkodók

- Angliában 1803-ban csak mindössze 3-4% rendelkezett szavazati joggal

- autonómiák

- jogok erős védelme (Magna Charta)

- parokializmus ~ rezidenciák (közösségi élet)

- Anglia: szigetország, hajózás → kikötői egészségügy

- egységes szabályok kellettek (kp-ilag, az első minisztérium is ehhez kapcs.)

- nincs kp-i rendőrség // Scotland Yard

- **fragmentált**
- **alulról felfelé** szerveződés
- motorja: **helyi közösségek**
- **feladatvezéreltség**³

az EK is alulról felfelé szerveződött (tematikus létrejött, lásd: ESZAK)

→ csak konszenzus alapján lehet továbblépni (lásd: komitológia)⁴

→ mg.- agrárpolitika; szociálpolitika (beszélnek róla, de nem csinálják)

- ki/mi strukturálja a szakpolitikai teret?
- szimbolikus posztok – **szimbolikus közpolitika** (nincs eszközrendszer, de azért fontos)
- szakpolitikánként eltérő intézményrendszerek

→ jogrend, jogharmonizáció: kódexes vs. precedensjog⁵EU → működési elvek ajánlása, nem pedig struktúra
a tagállamok védik a szuverenitásukat³ üzleties gondolkodás: rugalmas, de piacorientált; látnia kell a célokat, a megvalósulás módját és kgt-ét⁴ kb. 4000 bizottság működik az EU-ban⁵ pl. francia feketeribizli likőr → németek: túl magas az alkoholtartalma → EU: nem lehet kizárni semmi olyat a nemzeti piacról, ami egy másik tagállamban forgalmazható